

Länsstyrelsen i Västra Götalands synpunkter i samrådet om Danmarks förslag till havsplan (NV-02842-20)

Länsstyrelsen tackar för möjligheten att lämna synpunkter i detta samråd. De handlingar Länsstyrelsen tagit del av på återfinns på webbsidan <https://havplan.dk/en/>.

Under de senaste åren har Länsstyrelsen arbetat med många frågor som har koppling till den storskaliga planeringen och användningen av svenska havsområden. Framför allt vad gäller Havs- och vattenmyndighetens förslag till statliga havsplaner, men också vindkraftsetableringar där avgränsningssamråd nyligen hållits för två större vindkraftsparker i Skagerrak. För både svenskt- och danskt vidkommande är det naturligtvis av intresse att det som planeras och projekteras i våra gemensamma havsområden blir till en så bra helhet som möjligt i slutändan. Länsstyrelsen vill därför gärna bidra med följande synpunkter och erfarenheter ur ett Västra Götalands perspektiv.

Länsstyrelsens synpunkter och kommentarer

Länsstyrelsen kan inledningsvis konstatera att dansk- och svensk havsplanering skiljer sig åt i vissa avseenden. Den danska havsplanen är mer styrande vad gäller användning av olika havsområden än den svenska planen som har en mer vägledande funktion. Vidare är Försvarmaktens- och fiskets intressen inte inkluderade i den danska havsplaneringen till skillnad från den svenska. Länsstyrelsen har inga egentliga synpunkter på detta men ser att den totala överblicken över användningen av de danska havsområdena inte blir synlig på samma sätt som i den svenska havsplaneringen. Önskvärt vore att presentera även fiskets och Försvarmaktens intressen i samma kartbild för att få en bra helhetsbild.

Vidare kan Länsstyrelsen konstatera att de beskrivningar som finns för varje område i havsplanen är av generell karaktär och har samma lydelse för alla områden inom respektive användning. Önskvärt vore om man kunde utläsa vilka specifika förutsättningar som gäller för respektive utpekade område, exempelvis för energiområde Ev39 som ligger närmast det havsområde som berör Västra Götaland.

Vindkraftsetableringar i Västerhavet

Länsstyrelsen har nyligen haft avgränsningssamråd för två större vindkraftsetableringar i Skagerrak, ”Poseidon” och ”Mareld”. Båda dessa planerade anläggningar gränsar till dansk ekonomisk zon. Om Miljøstyrelsen önskar ta del av de yttranden som Länsstyrelsen lämnat i dessa ärenden går det bra att kontakta Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

En av de kanske viktigaste miljökonsekvenserna om dessa etableringar kommer till stånd anser Länsstyrelsen vara de kumulativa effekter (barriäreffekter) som kan uppstå. Både i Skagerrak och Kattegatt finns stora projekteringsområden där vindkraftsparker nu planeras. Även i den danska havsplanen finns ett större område utpekade strax nordost om Fredrikshamn (Ev39). Om samtliga dessa områden tas i anspråk fullt ut finns risk för att barriäreffekter kan uppstå i form av hinder för flyttfåglar, fladdermöss, tumlare m.fl. arter. Även påverkan på landskapsbilden riskerar att bli påtaglig från den svenska kusten då planerade vindkraftverk är tämligen höga med en totalhöjd på ca 350 m.

En annan farhåga som Länsstyrelsen dryftat i sina samrådsyttranden rör yrkesfiskets intressen. Risk finns att om yrkesfisket trängs undan från områden där vindkraftsparker etableras så kan fiskeintensiteten öka på andra platser som kanske har känsliga bottenar med höga naturvärden och som är mindre lämpliga som fångstområden.

Med anledning av frågeställningarna ovan uppmanar Länsstyrelsen i sina samrådsyttranden sökanden att planera placeringen av vindkraftverken på ett sådant sätt att barriäreffekter minimeras så långt möjligt.

Länsstyrelsen önskar gärna bli underrättad om projektering påbörjas i det utpekade området för energiproduktion i den danska havsplanen (Ev 39).

Natur

Vad gäller område N152 så ser Länsstyrelsen mycket positivt på att ett så stort och sammanhängande område utpekats i den danska havsplanen. Förutom att gynna biologisk mångfald inom området kan det fungera som en viktig spridningskälla till omgivande vattenområden. Det kan också fungera bra som referensområde.

I nordost gränsar området till Natura 2000-området Bratten på den svenska sidan, vilket är positivt eftersom strömförhållandena pekar på att larvutbytet mellan områdena är stort.

Kulturmiljö

Eftersom moderna vindkraftverk idag är tämligen höga kan visuell påverkan uppstå vid såväl den svenska som danska kusten, oavsett om en vindkraftspark uppförs inom danskt eller svenskt sjöterritorium. Vid etableringar av vindkraftsparker som ligger längre ut till havs bör utredningar göras för värdefulla kulturmiljöer som kan komma att påverkas, både längs den danska och svenska kusten. För Sveriges del finns ett stort antal utpekade riksintresseområden enligt Miljöbalkens 3 kapitel 6 § längs Västerhavskusten. Även Miljöbalkens 4 kapitel handlar om kulturmiljövärden för turism och friluftsliv. Den fria obrutna horisonten brukar ofta omnämnas när resonemang förs kring de värden som ska skyddas och bevaras inom dessa lagrum. En stor del av Västerhavskusten berörs av dessa bestämmelser.

Strategisk miljöbedömning

Den strategiska miljöbedömningen är enligt Länsstyrelsens uppfattning hållen på en övergripande nivå. Bland annat saknas referenser till undersökningar som gjorts, var viktiga flyttstråk eller övervintringsområden finns samt vilken hänsyn som behöver tas till dessa faktorer. Länsstyrelsen hittar inga beskrivningar över vilka

karteringar som gjorts i utpekade vindkraftsområden eller beskrivningar av den bottenpåverkan som kan uppstå vid vindkraftsetableringar, framför allt för verk med bottenfundament. I anslutning till detta bör det också ingå en analys över risken för att man introducerar främmande arter i samband att nya bottensubstrat kommer till. Länsstyrelsen rekommenderar också en kartläggning av viktiga sjöpennebottnar (Ospår-habitat) så att dessa inte sammanfaller med framtida vindkraftsetableringar.

Länsstyrelsen anser också att oljeskadeskydd kopplat till områden för oljeprospektering i Nordsjön bör utredas och beskrivas bättre i miljöbedömningen. Detsamma gäller påverkan från eventuell uppgrumling och sedimentspridning utifrån utpekade områden för sand- och grusutvinning på öst- och nordkusten. Även miljöeffekter från koldioxidlagring i Nordsjön skulle behöva beskrivas mer ingående i miljöbedömningen. Framför allt vad gäller påverkan på bottenfauna på kort och lång sikt samt hur stort område som kan komma att påverkas.

Ärendets beredning

Detta ärende har beslutats av avdelningschef Lena Malm (Samhällsavdelningen) efter föredragning av GIS-handläggare inom havsplaneringsfrågor, Markus Klingberg (Samhällsbyggnadsenheten). I ärendets beredning har representanter från avdelningarna för naturvård, vattenvård, samhälle och miljöskydd deltagit.

Lena Malm

Markus Klingberg

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till: NA, MA, VA, KME, SBE, ESB

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.